

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה ז.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פ"ד מהל' קדוש
הדס הלכ' י סגמ עשין
ומ' :
לה ב מיי שם הלכ' א סגמ
שם :
ל' ג ד מיי שם הל' יד :
לז ה טו"ע א"ת ק"י מטב
ס"א פ :
לח ו ז מיי פ"ד מהל'
שקלים הל' י סגמ עשין
ה' :
לח א מיי פ"ח מהל' כלי
המקדש ה' ז :

הא בבע"ל מום. בעל מום מעיקרו דמס ונעשה בעל מום כיון
דלא חזי לאכילה מונים לו משעת הרגלה ואין לדקדק מכלל
שהיה שייך כל מאחר צמיחה לכהן דהכל לענין להאכילו בתוך שנתו
לנרץ כדאיתא פרק [עד כמה] (בבב"ב דף טז ע"ב):

מדבריי קבלה למדנו. לא מני

למיתן משנתו מעניייה כלל
אם לא נאמר שנתו קבלה צידס
סדר שמות החדשים זה אחר זה והכי
אמר צירושלמי שמות החדשים עלו
צידס מצבל צרלשונה צירח האיתנים
שבו וולדו אבות צירח זול שבו כל
העולם וזבל והארץ עשירה זולות זולות
שבו זוליס לזמנה צמיהס צירח זיו
שבו זיו האילנות מכאן ואילן ויהי צמדש
ניסן שנת עשרים ויהי צמדש סכלו שנת
עשרים צמדש העשירי הוא חדש טבת:
בשנים קא מיידי. וקשיא דהא
קא אמר לרגלים ואמר
לעיל כיון שעברה עליו שנה זבל
רגלים ורגלים זבל שנה י"ל מכל
מקום צמדשים לא קא מיידי:

הם העידו. משנה היא צבדיות
(פ"ו משנה ז) ופ"ק דסנהדרין
(ד' י"ג: וס) גזי (ז' עבדוס ציוס ל' של
אזל דלאמר רב נחמן מעובר וקדוש
ומקשי ליה רבא מכדי מפוריס לפסח
תלתין יומין הוי ומפוריס דרשינן
צהלכות הפסח וכי מני ריש ירחא
ומתקיס להו א"ת לזלויל ה"ג ה"מ
לאקשוי אמתניתין דעליות:

בהפסקה א קא מיידי. לקמן
(ד' י"ג: וס) גזי אהד
צמשי ר"ה לירקות ולא קמני לנדריס
דקמני צמיימא משוס דמתניתין
צהפסקה לא קא מיידי:

מראשית השנה. לקמן (ד' ט"ז):
אמתינן דוה תשירי:

שמא א ימסרם יפה יפה.
פלוגמא דמנאי היא צסוק
פרק הצית והעליה (צ"מ ד' ק"ח). גזי
סומרי ספיקוס צצעינע אי ממנדב
סומר חנס וקלט מימה דפרין הכל
פשיטא צמילתא דהויא פלוגמא דמנאי
ושמא יש לחלק דהכל (ל"כא למישט
כולי האי כמו צצמנו:

לא קמיידי: ולעבורין: לעבורין מניסן מנינן והתניא א"א אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת
עיבורין דתנן הן העידו דשמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר א"ה שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי לזלויל בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיידי בהפסקה לא קמיידי: ולתרומת
שקלים: מגלן א"ר יאשיהו אמר קרא זאת עולת החדש בחדשו לחדשי השנה
אמרה תורה הבה וקרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
ומראשית השנה דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין כלכד שימסרם לצבור
לא

בעל מום. שגולד צמומו ועומד ליחטט צחוק מיוס שגולד הוא ראו
לך ומונין לו משגולד: מי מצי אכיל ליה. ציוס שגולד דלמא נפל הוא
ואין שחטה מטהרמו עד שיהיה שמונה ימים דשז נפק ליה
מכלל נפל דמניא (שגמ ד' ק"ה): רצ"ג אומר כל ששהה ששים יום
צדס אינו נפל וצבהמה שמונה ימים:

לחדשים. למנין חדשי השנה:
לעיבורין. קא ס"ד לישב צ"ד ולענין
אם השנה הצאה זריכה להתעבר:
ולתרומת שקלים. (ה) להקריב ראשון
קרבנות הלקוחים מתרומת קופות של
שקלי שנה זו: אף לשכירות צמים.
המשכיר צית לחצירו ואמר לשנה זו
כלתה שנתו צלחד צניסן ואפי' לא
דר בו אלא חדש אחד: החדש הוא
לכס. ומגלן דניסן דכתיב ויקחו להס
זה לפסח וכתיב קרא אחרינא שהפסח
צמדש האצבי שיש בו אצבי שהצוה
צכירה בו להיות מנוסלת צגמר
צישולה: צעינא אצבי וליא. סכבר
נגמרה מניסן ואי איכא זרעא אפילה
אין זה צבר אלא אפילה: ואימא אדר.
דליכא זרעא חרפא ממכבר מאלר:
רוצ אצבי. שיהו רוצ תצואות
מתצרות צו: שיש בו אסיפא.
שמכניסין בו פירות צצית מפני
הגשמים וכל הקין הן עשויות גדישין
לישב: ראשון למיתוס. למעשה המן:
ותנא דידן. דליכא תנא צמתינן ר"ה
לחדשים: עיבורין מניסן.

צמתינן וכי רשאין צ"ד לישב ולענין
צזורכי עיבור א"ר ר"ה צניסן: אין
מעברין. אין מעיינין צזורכי צזורי
להודיע לגולה שעצרו צ"ד את השנה
שלא ישמחה הדבר עד אשר הצבא:
אזל מפני הדחק. שמתפדין שלא
יגורו נכריס (מלישב צ"ד או צצריך
הנשיא לחלכ המלך ואין מעברין אלא"
ירכה נשיא כדלאמר צסנהדרין (דף
א). ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר.
אין מוספינן חדש על השנה אלא אדר
דכתיב שמור את חדש הצבי חדש
הסמוך לאצבי עבר שיכא אצבי
צזנונו: הפסקה עיבורין. שכיון שקדשו
שנתה מלהיס מעוברת עוד שאין
רשאין לעשות ניסן אדר סכבר נכנסה
שנה אחרת לענין עיבור: סס העידו.
רבי יהושע ור' פפיס שמעבריס את
השנה כל אדר אם רלו צ"ד לאמר
הפוריס שהשנה זריכה להתעבר
מעברין אותה: שהיו אומרים עד
הפוריס. לפי שהיו חכמים אומרים
שאין מעברין אלא"כ ומשבו צבר לפני
הפוריס לך החקקו לעדות זו: אפי
לזלויל צחמץ. סכבר מן הפוריס ואילן
התמילו דרשנים לדרוש צצכיס צהלכו'
הפסח החקקו השומעים לעשות פסח
לסוף ל' יוס ואם יעברו צ"ד את השנה
לא יתקבלו דצבי שלוחי צ"ד לשומעין
לדמות את הפסח סכבר שמועו עד
הדרשני: הפסקה לא קא מיידי. בראשי
צחדשו להדסי. חדשי יתירא לדרשה:
יפה

(א) [סנהדרין י"ב. תוס' סס
פ"ב ה"ג.] (ב) סנהדרין פ"ג.
עדות פ"ג מ"ג. (ג) פסחים ז'
מגילה ט': סנהדרין י"ב. ע"ז
ה: תוס' מגילה פ"ג ה"ב
בבב"ב ט"ז. (ד) יומא ה"ד.
מגילה ט': ע"ש. (ה) [לקמן
ט': ט'.] (ו) יומא ט"ה.
(ז) [תוספתא פ"א ה"ד].
(ח) [יומא ה': צ"מ ק"ח].
(ט) צ"ח: ע"כ. (י) צ"ח:
שמה. (יא) [ז"ל קידוש].

מוסף רש"י

אין מעברין השנה לפני
ר"ה. אין ישיבין צ"ד קודס
לכס השנה לענין ולמיר
מתעבר שנה זו שצני דרסי,
מפני שיש שנה צבר
קודס שיגיע ומגלן חמץ
(סנהדרין י"ב). אבל מפני
הדחק. שמא לא יהא סס
צ"ד מופלא סמוך לאדר או
שמא יכא מלך צזורי ועבר
על ידן מעברין אותה.
ומידעין לגולה אחר ר"ה מדי
שעיכמה (ס"ח). ויאעפ"כ
אין מעברין. אולי שצני
החדש חמירס אלא שצניע
אדר ישבו שני דרסי (ס"ח).
הן העידו. ר' יהושע ור'
פפיס צמ"ט עידות (סנהדרין
ט"ז). ולמעברין השנה כל
אדר. ואפי"כ שלא נמלכו
לעבר קודס הפוריס ורלו
את המגילה צלדו להשקין
ואמר קן רלו שהשנה אצבי
להתעבר ועכמה (ס"ח). שהיו
אומרים עד הפורים.
לפיכך הוצרכו לעלך קן
שהיו שאר חכמים אומרים
עד הפוריס מעברין וסו
אין מעברין (ס"ח). שואלין
בהלכות הפסח. ובי מרחק
להו לא ימימי שלוחי צ"ד
סכבר שמועו מן הדרשנים
לעשות הפסח סכור ל' ואפי
לזלויל צחמץ (ס"ח). החדש
החדשי לחדשי השנה.
כל מה חדשים למה ל'
(מגילה ט"ז) מדעין יתיר
כמיי לדרשה לומר קן יס
חדש שחמה לרין לחדש
הקרבנות והלויס מתרומה
חדשה (יומא ט"ה) שחמה לרין
לחדשו צבהלח עלות ממדין
ומוספין מתרומת חדש. וזהו
ניסן (מגילה ט"ח).

תורה אור השלם

- החדש הזה לכם ראש
החדש ראשון הוא לכם
לחדשי השנה: שמוח יכ ב
שמוח את חדש האצבי
ועשית פסח לך אלאחר כי
בחדש האצבי הוציאך ה'
אלהך ממצרים לילה.
דברים טז א
אך בחמשה עשר יום
לחדש השביעי באפסכם
את תבואת הארץ תרגו
את חג ה' שבעת ימים ביום
הראשון שבתון וביום
השמיני שבתון:
ויקרא כג ט
לעשית עשר חדש הוא
חדש שבת בשנת שתים
לדרוש הזה דבר י' אל
זכורו בן ברביוה בן עזרא
הנביא לאמר: זכירה א ז
ולתקל אסתר אל המלך
אחשורוש אל בית מלכותו
בחדש העשירי הוא חדש
טבת בשנת שבע
למלכותו: אסתר ב טו
היה בשנת ארבע המלך הזה דבר י' אל זכוריה בארבעה לחדש התשעי בכסלה: זכירה ז א ז
ויקרא ספר
המלך בעת החדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה עשרים בו ויקתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל
האחשוריים והחיות ושרי המדינות אשר מהדו ועד בוש שבע ועשרים ומאה מדינה מדינה ככתובה ועם ועם
כלשון ואל היהודים ככתובם ובלשונם: אסתר ח ט
בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך
אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני מיום יום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג ג
הגורל לפני מיום יום ומחדש לחדש שנים עשר הוא חדש אדר: אסתר ג ג
החדש הזה לכם ראש החדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה: שמוח יכ ב י' אלחרך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה: בראש יב

לחדשי השנה, חדש והבא קרבן מתרומה החדש והתניא א"א אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת
עיבורין דתנן הן העידו דשמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר א"ה שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי לזלויל בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיידי בהפסקה לא קמיידי: ולתרומת
שקלים: מגלן א"ר יאשיהו אמר קרא זאת עולת החדש בחדשו לחדשי השנה
אמרה תורה הבה וקרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
ומראשית השנה דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין כלכד שימסרם לצבור
לא

לחדשי השנה, חדש והבא קרבן מתרומה החדש והתניא א"א אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת
עיבורין דתנן הן העידו דשמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר א"ה שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי לזלויל בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיידי בהפסקה לא קמיידי: ולתרומת
שקלים: מגלן א"ר יאשיהו אמר קרא זאת עולת החדש בחדשו לחדשי השנה
אמרה תורה הבה וקרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
ומראשית השנה דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין כלכד שימסרם לצבור
לא

לחדשי השנה, חדש והבא קרבן מתרומה החדש והתניא א"א אין מעברין השנה לפני
ר"ה ואם עיברה אינה מעוברת אבל מפני הדחק מעברין אותה אחר ר"ה מיד
ויאעפ"כ אין מעברין אלא אדר אמר רב נחמן בר יצחק מאי עיבורין הפסקת
עיבורין דתנן הן העידו דשמעברין השנה כל אדר שהיו אומרים עד הפורים
מ"ט דמאן דאמר עד הפורים כיון דאמר מר א"ה שואלין בהלכות הפסח קודם
לפסח שלשים יום אתי לזלויל בחמץ ואידך מידע ידע דשתא מעברתא
בחושבנא תליא מלתא וסברי חושבנא הוא דלא סליק להו לרבנן עד
האידינא ותנא דידן בהתחלה קמיידי בהפסקה לא קמיידי: ולתרומת
שקלים: מגלן א"ר יאשיהו אמר קרא זאת עולת החדש בחדשו לחדשי השנה
אמרה תורה הבה וקרבן מתרומה חדשה וגמרי שנה שנה מניסן
דכתיב ראשון הוא לכם לחדשי השנה ולגמור שנה שנה מתשרי דכתיב
ומראשית השנה דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שיש עמה חדשים
ואין דנין שנה שיש עמה חדשים משנה שאין עמה חדשים אמר רב
יהודה אמר שמואל קרבנות צבור הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן
החדש ואם הביא מן הישן יצא אלא שחיסר מצוה תנ"ה קרבנות צבור
הבאין באחד בניסן מצוה להביא מן החדש ואם הביא מן הישן יצא
אלא שחיסר מצוה ויחיד שהתנדב משלו כשרין כלכד שימסרם לצבור
לא